

броеница или икона на същия светия носи повече късмет от друга, то това е фетиш и нищо повече. Амулетът може да има претенцията да е по-префинен фетиш, но и двата са от едно и също семейство.

Циганите босняци „по високите равнини на Малван“ правят един фетиш във формата на люлка от девет вида дървесина, за да носи късмет на детето, което спи в нея. Но си позволявам да твърдя, че д-р Краус изпада в много голяма грешка, когато приписва на Нейно Величество Кралицата на Англия вярата във фетиши по силата на следния забележителен пасаж от виенския „Алгемайне цайтунг“:

„По нареждане на кралица Виктория, г-н Мартин, директор на Института за слепите, се погрижи за изработването на люлка за новороденото дете на принцесата на Батенберг. Люлката трябва да бъде изработена изцяло от слепи мъже и жени. Кралицата е твърдо убедена, че предметите, изработени от слепи хора, носят късмет“.

Наистина, ако нещо би могло да донесе късмет, то трябва да е поръчано добросърдечно и с благотворителна цел на бедни и страдащи хора, но е доста трудно изведнъж да се заключи, че Нейно Величество вярва във фетиши, защото великодушно поръчала люлка на слепите и че не е имала друг по-възвишен мотив, освен този да получи вещ, която ще донесе късмет на нейното внуче.

Във връзка с това суеверие може да се отбележи, че сред унгарските цигани има няколко магии, при които използването на различни видове дървесина е от съществено значение, а за Животворящия кръст³⁷³ се твърди, че бил направен от четири вида.

Циганите, както и всички останали „фетишисти“ по света, вярват в свойствата на онази част от околоплодния сак, който покрива главичката на новороденото. В Кобаш, на река Сава, д-р Краус открил амулет, който съдържал тази част, както и че-

³⁷³ Или още Истинния кръст – кръстът, на който бил разпнат Исус Христос – б. пр.